

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรที่ร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วง ฤดูร้อนแบบมีพันธสัญญา กับบริษัท สันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด ทั้งหมดที่ร่วมโครงการในเขตพื้นที่ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวม 15 หมู่บ้าน จำนวนเกษตรกรทั้งสิ้น 272 ราย กรณีศึกษาอำเภอดังกล่าวเป็นอำเภอที่ดำเนินการลดพื้นที่การปลูก กระเทียมเพื่อมิให้มีผลกระทบเรื่องราคาตกต่ำของฤดูปลูกปี 2546 – 2547

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร
1	ปาย	103
2	ปางมะผ้า	31
3	ขุนยวม	76
4	แม่สะเรียง	72
	รวม	272

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแนวแบบสอบถามที่ถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ชนเผ่า สถานภาพการสมรส ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้รวมจากการขาย สินค้าทางการเกษตร ช่วงระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว ราคาของมะเขือม่วงฤดูร้อน ความถี่ในการพบปะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ ระยะทางจากแหล่งปลูกไปสู่โรงงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา ได้แก่ การเตรียมการปลูก การจัดหาต้นกล้าและวัสดุการเกษตร ให้เกษตรกรสินเชื่อการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้คำแนะนำ การกำหนดมาตรฐานการรับซื้อผลผลิตตามเกรด พนักงานรับซื้อผลผลิต การเข้ารับซื้อผลผลิตถึงในพื้นที่ การรักษาคุณภาพผลผลิต การกำหนดวันเวลาซื้อขายผลผลิต เอกสารใบรับซื้อผลผลิต

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น แบบมีพันธุสัญญา

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามในการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง รวมทั้งการนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา เพื่อช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการประมวลข้อคิดเห็นและทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. การทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา นอกเขตพื้นที่ศึกษา คือ เขตอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นโดยวิธี Split – half Method แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (พวงรัตน์, 2538 : 120) แล้วนำไปคำนวณต่อตามสูตรของ Spearman Brown ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 (โปรดดูรายละเอียดผลการทดสอบในภาคผนวก ข.) แสดงว่าแบบสอบถามเชิงทัศนคติมีความเชื่อมั่นสูงพอสมควร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากสนาม โดยเก็บข้อมูลซึ่งได้จากการสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นแบบมีพันธุสัญญา ที่ใช้เป็นประชากรศึกษา จำนวน 272 คน จากแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ฝ่ายส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายจัดซื้อวัตถุดิบการเกษตร ของบริษัทสันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด เพื่อทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกร

2. เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากสำนักงานเกษตรอำเภอป่าอ้อ อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และจากบริษัท คู่สัญญาที่ส่งเสริมการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่น แบบมีพันธสัญญา ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเป็นข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS PC⁺) โดยวิเคราะห์ตามแนวทางดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่

- 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
- 1.3 ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum)
- 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยการใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ การศึกษา ชนเผ่า สถานภาพการสมรส ลินเชื่อทางการเกษตร ช่วงระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว มีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = \frac{\sum(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ

$$\chi^2 = \text{ค่าไคสแควร์}$$

$$O = \text{ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)}$$

$$E = \text{ค่าความถี่ที่ได้ตามทฤษฎีหรือตามที่คาดหวัง (Expected Frequency)}$$

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความพึงพอใจของเกษตรกรออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความพึงพอใจมาก และปานกลาง โดยรวมเอาระดับความพึงพอใจปานกลาง และน้อยเข้าด้วยกัน เนื่องจากเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้จากการขายมะเขือม่วง ราคาของมะเขือม่วงญี่ปุ่น ความถี่ในการพบปะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ ระยะทางจากแหล่งปลูกไปสู่โรงงาน มีสูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ

r_{xy}	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
N	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	=	คะแนนหรือข้อมูลตัวแปรอิสระ
Y	=	คะแนนหรือข้อมูลตัวแปรตาม

การพิจารณาตัวแปร 2 ตัวนั้น มีความสัมพันธ์หรือไม่และสัมพันธ์กันในระดับใด พิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ซึ่งมีกฎเกณฑ์กว้างๆ ดังนี้ (พวงรัตน์)

ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า 0.8 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์สูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า 0.6 – 0.8	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า 0.4 – 0.6	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า 0.2 – 0.4	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย
ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า .01 – 0.2	มีความสัมพันธ์น้อย
ค่าสัมประสิทธิ์ มีค่า .00	ไม่มีความสัมพันธ์

ถ้าค่า r_{xy} เป็นลบ (-) หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทางกลับกัน

ถ้าค่า r_{xy} เป็นบวก (+) หมายความว่า มีความสัมพันธ์ในทางตามกัน

$$\text{ค่า } r = \pm 1$$

3. สรุปอภิปราย วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกมะเขือม่วงญี่ปุ่นของบริษัท

สถานที่ทำการวิจัย

สถานที่ทำการวิจัยได้แก่ อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม และอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เป็นสมาชิกผู้ร่วมโครงการ ปลุกมะเขือม่วงญี่ปุ่น แบบมีพันธสัญญา ของบริษัท สันติภาพเทรดดิ้ง จำกัด เท่านั้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved